

**Plan Odnowy Miejscowości
Siedliska
Gmina Wydminy**

Powiat Giżycko

Województwo Warmińsko-Mazurskie

na lata 2016 – 2025

Opracowała:

Elżbieta Pudłowska

Sołtys wsi Siedliska

z udziałem:

Wioletty Brulińskiej

Wioletty Leszczyńskiej

Jacka Szot

Siedliska, listopad – grudzień 2015r.

SPIS TREŚCI:

- 1) Wstęp
- 2) Rys historyczny
- 3) Diagnoza aktualnej sytuacji sołectwa
- 4) Analiza zasobów sołectwa
- 5) Analiza SWOT
- 6) Wizja rozwoju sołectwa
- 7) Plan rozwoju sołectwa
- 8) Uzgodnienia i opinie planu

1. Wstęp

Opracowanie planu odnowy miejscowości ma na celu sprecyzowanie pomysłów oraz działań zmierzających do osiągnięcia zamierzeń mających na celu polepszenie warunków życia i rozwoju społeczności wsi Siedliska, gmina Wydminy.

Czynny udział w opracowaniu niniejszego programu, obok sołtys Elżbiety Pudłowskiej wzięli: Wioletta Brulińska, Wioletta Leszczyńska i Jacek Stanisław Szot.

Celem tej grupy była ocena sytuacji społeczno-gospodarczej wsi, analiza jej zasobów oraz stworzenie programu jej rozwoju.

Opracowany materiał stanowił będzie podstawę do kolejnych etapów, czyli przygotowania konkretnych projektów oraz wdrażania w życie i realizację.

Mieszkańcy wsi wyrazili chęć współpracy przy opracowywaniu Planu Odnowy Miejscowości i zadeklarowali pomoc w jego tworzeniu oraz wdrażaniu w życie.

2. Rys historyczny i krótka charakterystyka wsi Siedliska

Starosta Giżycki, Jerzy Krosta sprzedał tu 22 września 1555 roku cztery włoki sołeckie niejakiemu Sebastianowi i zobowiązał Go do sprowadzenia osiedleńców i założenia wsi czynszowej na czterdziestu włokach. W roku 1563 dodano wsi dalszych szesnaście włók.

W 1601 roku gospodarzyło w Siedliskach czterdziestu czterech chłopów. Według rejestrów rachunkowych Starostwa Giżyckiego w 1625 roku w tej wsi mieszkali sami Polacy.

Na początku XVIII wieś miała obszar sześćdziesięciu sześciu włók (jedna włoka polska to ok. 3-9 hektarów). W czasie dżumy w latach 1709 – 1710 zmarło tu 134 mieszkańców. Wskutek tego według spisu z 1719 roku dwadzieścia siedem włók i dwie morgi nie miały właścicieli. W latach 1749 – 1773 wzięli je pod pług nowi mieszkańcy: Cichy, Cybula, Grigo, Hejlan, Kozłowski, Purwin, Samuś i Ścierka. W roku 1830 gospodarzyło we wsi sześćdziesięciu chłopów. W 1858 roku powstał na terenie wsi majątek ziemski Grodkowo, zwany też Maxhof (od nazwiska właściciela), o obszarze 216 ha.

Szkoła powstała w 1773 roku. Przed drugą wojną światową była to szkoła z dwoma nauczycielami i dwiema salami lekcyjnymi.

W roku 1868 Siedliska stały się stacją kolejową na linii Królewiec – Korsze – Kętrzyn – Giżycko – Ełk. W 2005 roku rozebrany został zabytkowy budynek stacji kolejowej w Siedliskach prawdopodobnie bez zezwolenia konserwatora zabytków.

16 lipca 1938 roku nazwę wsi, która dotąd urzędowo brzmiała Schedliskien zmieniono na Dankfelde. Według spisu z 17 maja 1939 roku Siedliska miały 664 mieszkańców i zajmowały obszar 1254 ha. Miały budowę zwartą z koloniami.

Po drugiej wojnie światowej społeczność wsi Siedliska składająca się głównie z ludności przesiedlonej z terenów wschodnich Drugiej Rzeczypospolitej zaczęła tworzyć nową historię tych terenów.

Szkołę w Siedliskach zorganizowała Antonina Michnicka. Naukę rozpoczęto 1 grudnia 1945 roku. Była to od początku szkoła z dwoma nauczycielami, liczyła 47 uczniów. Liczba nauczycieli i uczniów stale rosła. Od roku szkolnego 1949/1950 szkoła była już siedmioklasowa. Miała wówczas 160 uczniów i 6 nauczycieli. W roku szkolnym 1974/1975 przekształcono ją w filię szkoły w Wydminach. W latach 1954 – 1972 wieś podlegała administracyjnie Gromadzkiej Radzie Narodowej w Upałach, po tej dacie zaś Urzędowi Gminy w Wydminach.

We wsi w tym okresie znajdowały się: Urząd Pocztowy, biblioteka oraz punkt biblioteczny, klub, sala kinowa, remiza strażacka, sklep wielobranżowy, boisko sportowe.

W wyniku reformy administracyjnej Państwa z 1972 roku, złej polityce regionalnej, zaniedbań władz samorządowych oraz braku inicjatyw lokalnych, wieś utraciła znaczenie jakie dotychczas posiadała.

Obecnie wieś Siedliska jest jednym z 28 sołectw wchodzących w skład Gminy Wydminy. Położona jest w zachodniej części Gminy Wydminy i graniczy na zachodzie ze wsią Upały, należącą do Gminy Giżycko. Przez wieś przebiega droga wojewódzka nr 655 z Olsztyna do Suwałk. Teren sołectwa o powierzchni 1008 ha zamieszkuje 425 mieszkańców.

Obszarowo i pod względem liczebności Siedliska są jedną z większych wsi na terenie Gminy Wydminy. Miejscowość pełni obecnie funkcje rolniczo-mieszkalne. Z dawnych „dobrych” czasów na terenie wsi pozostało jedynie pomieszczenie dawnego klubu, gdzie rekultywowana jest działalność świetlicy wiejskiej.

3. Diagnoza aktualnej sytuacji sołectwa

Co je wyróżnia?

- jedna z największych wsi w gminie
- czyste środowisko
- dogodne położenie przy drodze wojewódzkiej nr 655 w kierunku granicy wschodniej do przejść granicznych w Bezledach i Ogrodnikach
- nowa droga i chodniki

Jakie pełni funkcje?

- rolnicze
- mieszkalne
- w niewielkim stopniu usługowe

Kim są mieszkańcy?

- ludność napływowa i przesiedleńcza po 1945 roku
- rdzenni mieszkańcy to pokolenie powojenne
- pod względem wieku wieś zróżnicowana z przewagą starszego pokolenia

Co daje utrzymanie?

- rolnictwo
- zatrudnienie poza miejscem zamieszkania
- emerytury, renty i zasiłki
- praca na własny rachunek w usługach
- wyjazdy w celach zarobkowych za granicę

W jaki sposób mieszkańcy rozwiązują problemy?

- poprzez zebranie wiejskie
- współpracę z sołtysem i Urzędem Gminy

Jak wygląda nasze sołectwo?

- zabudowa zwarta, z dala od centrum bardziej rozproszona, liczne kolonie
- wieś położona jest wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 655
- oświetlenie w centrum wsi oraz na niektórych bocznych drogach
- zły stan dróg gminnych (w okresie wiosennym i jesiennym następuje wmywanie dużych fragmentów dróg)

Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane?

- spotkania okolicznościowe mieszkańców wsi
- nabożeństwa przy krzyżu
- święcenie pokarmów
- sprzątanie sołectwa raz w roku

Jak wyglądają obejścia?

- przeważają budynki mieszkalne stare, w większości z budynkami gospodarczymi
- duże zróżnicowanie w poszczególnych obejściach, zauważa się jednak znaczny postęp w dbałości o estetykę oraz ład i porządek na posesjach

Jaki jest stan otoczenia i środowiska?

- dobry
- wieś podłączona jest do wodociągu (z wyjątkiem koloni)
- brak jest kanalizacji (niektóre gospodarstwa mają przydomowe szamba)
- w gospodarstwach rolnych coraz częściej pojawiają się płyty gnojowe i zbiorniki na nieczystości płynne
- w większości podpisane są umowy na wywóz nieczystości stałych
- pozytywnym zjawiskiem jest zaniechanie wypalania traw i ściernisk

Jakie jest rolnictwo?

- rozwojowe oparte na hodowli bydła mlecznego i uprawach
- brak jest gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych

Jakie są powiązania komunikacyjne?

- dojazdowa droga wojewódzka
- przystanek PKS, połączenia autobusowe na trasie Olsztyn-Suwałki
- przystanek PKP

Co proponujemy dzieciom i młodzieży?

- zajęcia w reaktywowanej świetlicy wiejskiej
- boisko do gry w piłkę nożną i siatkówkę

4. Analiza zasobów sołectwa

Środowisko przyrodnicze

Siedliska – sołectwo położone w zachodniej części Gminy Wydminy, na zachodzie i północy graniczy z Gminą Giżycko, na południu z Gminą Miłki. Wieś cechuje krajobraz rolniczy z udziałem roślinności naturalnej, terenów podmokłych, bagien i torfowisk. Występuje duże zróżnicowanie gleb. Najbliższe otoczenia wsi stanowią łąki oraz rzadkie zasoby leśne. Ukształtowanie terenu typowo polodowcowe w zasadzie płaskie z nielicznymi wzniesieniami i nieckami.

Teren zamieszkują liczni przedstawiciele fauny i flory. Wśród roślin występuje tu dziurawiec, podbiał, storczyk, czarnuszka, wilcze łyko i wiele innych. Wśród fauny, rzadkie gatunki ptaków: bociany, żurawie, czaple siwe, orlik krzykliwy czy kania ruda. Występuje też duża liczba dzików, saren, łosi, zajęcy, danieli i innych gatunków zwierząt.

Dla ceniących ciszę i spokój okolice wsi mogą stanowić dobre miejsce do urządzania spacerów z obserwacją zwierzyny, wycieczek i innych form rekreacji w terenie.

Środowisko kulturowe

Większość budynków wsi Siedliska pochodzi z początków ubiegłego wieku, głównie z lat dwudziestych i trzydziestych, z okresu rozkwitu gospodarczego dawnych Prus Wschodnich. Wiele elementów zabytkowych tych domów zostało nieświadomie zniszczonych w trakcie remontów modernizacji gospodarstw.

We wsi znajdował się zabytkowy budynek stacji kolejowej, prawdziwa perełka architektoniczna. Budynek ten, stanowiący własność PKP, został rozebrany w 2005 roku prawdopodobnie bez zezwolenia konserwatora zabytków.

W centrum wsi znajduje się okazały budynek dawnej szkoły podstawowej i zawodowej, odremontowany przez Starostwo Powiatowe w Giżycku i przekazany na potrzeby Powiatowego Centrum Pomocy dla Osób Niepełnosprawnych.

Na obrzeżach wsi znajdują się dwa cmentarze ewangelickie z połowy XIX wieku. Na cmentarzach tych pochowani są obok autochtonów również Polacy i Niemcy. W obrębie wioski znajdują się fragmenty pasa umocnień z okresu II Wojny Światowej, składające się z większych i mniejszych bunkrów, w większości uszkodzonych.

Przy wyjeździe z wioski w kierunku Wydmin znajduje się metalowy krzyż, przy którym odprawiane są nabożeństwa majowe.

Dziedzictwo religijne i historyczne

Pielęgnowane są indywidualne formy tradycji i zwyczajów historycznych i religijnych przeniesionych z rodzinnych stron obecnych mieszkańców wsi.

Ważne postacie

Paweł Bergman – robotnik, kandydat Reichstagu w 1924 roku

Antonina Machnicka – organizatorka szkoły w Siedliskach w 1945 roku

Gospodarka, rolnictwo

Głównym działaniem rolnictwa jest uprawa zbóż i warzyw oraz hodowla bydła mlecznego. Do wyróżniających się gospodarstw należy gospodarstwo rolne prowadzone przez Państwa Adama i Wioletę Brulińskich. We wsi znajdują się dwa zakłady stolarskie prowadzone przez Pana Jana Kruka oraz przez Pana Krzysztofa Kierdela. Działa również zakład „JANPOL”, którego właścicielem jest Pan Jan Konstanty. Sklep spożywczo-przemysłowy prowadzony jest przez Państwa Jadwigę i Jana Luty. Kilka osób prowadzi działalność w świadczeniu usług (instalatorskie, budowlane i inne).

Ludzie, organizacje społeczne

Rada sołecka, planowane jest powołanie Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Wsi Siedliska.

5. Analiza SWOT

Mocne strony

- czyste środowisko
- jedna z większych wsi w gminie
- dobre połączenia komunikacyjne
- brak uciążliwego przemysłu
- rozwinięte rolnictwo
- biblioteka gminna
- świetlica wiejska
- bogata historia

Słabe strony

- zły stan dróg gminnych
- brak kanalizacji
- brak wodociągu na koloniach
- duża odległość do najbliższej położonego jeziora
- zbyt mała aktywność społeczna i gospodarcza mieszkańców

Szanse

- możliwość pozyskiwania środków finansowych z zewnątrz, w tym z UE
- dopłaty dla rolników
- sprzyjająca polityka regionalna dla obszarów wiejskich
- wzrost znaczenia ekologii
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej (kanalizacja, zwodociągowanie kolonii, drogi, oświetlenie, internet)

Zagrożenia

- odpływ młodych ludzi
- zanikanie więzi międzyludzkich w ramach społeczności lokalnych
- brak jasnej perspektywy rozwoju dla dzieci i młodzieży
- starzenie się społeczeństwa
- niskie zarobki
- zbyt częsta zmienność przepisów prawa

6. Wizja rozwoju sołectwa

Siedliska nadzieją w przyszłość

Zrównoważony, kompleksowy i harmonijny rozwój sołectwa Siedliska poprzez wykorzystanie jego potencjału i zasobów oraz inicjatyw społeczności wiejskiej, podstawą poprawy warunków życia.

Jaka ma być wieś za kilka lat?

Co ma ją wyróżniać?

Piękna, zadbana i estetyczna. Posesje odnowione, kolorowe i czyste. We wszystkich gospodarstwach woda, kanalizacja (przedomowe szamba ekologiczne), ekologiczne ogrzewanie. Wzdłuż drogi wojewódzkiej na terenie wsi rośliny i krzewy ozdobne. Urządzone na poziomie boisko do piłki nożnej i siatkówki, plac zabaw dla dzieci oraz miejsce spotkań mieszkańców wsi z ławkami i paleniskiem.

Ludzie, którzy nie wstydą się swojego miejsca zamieszkania, zadowoleni i uśmiechnięci.

Jakie ma pełnić funkcje?

Rolnicze, usługowe, turystyczne, mieszkalne.

Kim mają być mieszkańcy?

Większość to rolnicy, pracownicy usług, przedsiębiorcy oraz częściowo emeryci, stanowiący aktywną społeczność mieszkańców, zainteresowanych przyszłością i rozwojem wsi.

Co ma dać mieszkańcom wsi utrzymanie?

Dochody z rolnictwa, usług, prowadzonych na własną rękę przedsiębiorstw.

W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i jej mieszkańcy?

Aktywny sołtys i rada sołecka oraz organizacje pozarządowe aktywizujące społeczność wsi do inicjatyw i działań.

W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?

Oddolnie, bez ingerencji z zewnątrz z ewentualną pomocą władz Gminy z bezpośrednim zaangażowaniem mieszkańców wsi.

Jak ma wyglądać wieś?

Estetycznie, schludnie, malowniczo z dużą ilością zieleni.

Jakie obyczaje i tradycje mają być pielęgnowane i rozwijane?

Organizowanie dożynek sołeckich, przygotowywanie palmy wielkanocnej, święcenie pól, ziarna i ziół, wspólne świętowanie świąt państwowych i kościelnych, spotkania okolicznościowe, kultywowanie tradycji wśród dzieci i młodzieży.

Jak mają wyglądać obejścia?

Czysto, schludnie, w miarę kolorowo lecz z zachowaniem jednak charakteru wiejskiego, z dużą ilością zieleni.

Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?

Pełna ochrona środowiska, wymiana eternitu pokrywającego dachy budynków i zabudowań na pokrycia ekologiczne, całkowite zwodociągowanie i skanalizowanie całej wsi, poprawa stanu nawierzchni dróg gminnych.

Jakie ma być rolnictwo?

Nowoczesne gospodarstwa rolno-hodowlane dostosowane do standardów unijnych.

Jakie mają być powiązania komunikacyjne?

Obecnie powiązania komunikacyjne są wystarczające pod warunkiem zwiększenia kursów w soboty i niedziele.

Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?

Nowoczesną świetlicę wiejską (z zatrudnionym opiekunem) wyposażoną w komputery z dostępem do Internetu, boisko sportowe z prawdziwego zdarzenia, plac zabaw dla dzieci, dyskoteki.

7. Plan rozwoju sołectwa Siedliska , gmina Wydminy na lata 2014- 2025

Nazwa projektu inwestycyjnego	Cel zadania	Harmonogram realizacji	Szacowane koszty realizacji (zł.)	Źródła pozyskania funduszy
Poprawa nawierzchni dróg gminnych	Umożliwienie dojazdu mieszkańcom kolonii do domostw	Co roku	20 000,00	UE Krajowe Gminne Inne
Wyasfaltowanie dróg wewnętrznych wsi	Poprawa komfortu życia mieszkańców wsi	Do 2017 roku	950 000,00	UE Krajowe Gminne Inne
Wyremontowanie przystanku autobusowego	Poprawa wizerunku wsi	W roku 2016	2 000,00	Sołeckie
Rozbudowa oświetlenia	Poprawa warunków życia mieszkańców	Do roku 2020	70 000,00	UE Krajowe Gminne Inne
Doposażenie świetlicy wiejskiej	Zaplecze kulturowe mieszkańców	Do 2018 roku	35 000,00	Gminne Sołeckie Inne
Utrzymanie boiska sportowego	Zaplecze kulturalno-sportowe mieszkańców wsi	Co roku	5 000,00	Gminne Sołeckie Inne
Kanalizacja – przydomowe szamba ekologiczne	Poprawa stanu środowiska i komfortu życia mieszkańców	Do roku 2025	15 000,00/siedlisko	UE Krajowe Gminne Inne

Program Odnowy Sołectwa Siedliska
stworzony z udziałem mieszkańców wsi

Utrzymanie miejsca spotkań mieszkańców wsi i placu zabaw dla dzieci	Zaplecze rekreacyjno-wypoczynkowe	Co roku	7 000,00	UE Krajowe Gminne Inne
Uporządkowanie i utrzymanie cmentarzy i innych miejsc historycznych na terenie wsi i okolicy	Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Co roku	3 000,00	UE Krajowe Gminne Inne
Szkolenia dające kwalifikacje zawodowe	Zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców	Co roku	5 000,00	UE Krajowe Gminne Inne
Organizacja imprez integracyjnych i spotkań okolicznościowych	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców	Co roku	3 000,00	Gminne Inne
Tworzenie kół zainteresowań	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców	Co roku	2 500,00	Gminne Inne
Organizacja imprez nawiązujących do najważniejszych dat w historii Polski i regionu	Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Co roku	5 000,00	UE Krajowe Gminne Inne
Wspieranie inicjatyw zmierzających do kultywowania tradycji i zwyczajów	Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Co roku	10 000,00	UE Krajowe Gminne Inne
Organizacja akcji sprzątania i upiększania wsi i własnych posesji	Zachowanie dziedzictwa kulturowego	Co roku	1 500,00	Gminne Wolontariat i inicjatywa mieszkańców

8. Uzgodnienia i opinie Planu

Organ/podmiot/instytucja	Data	Forma uzgodnienia/pieczęć/podpis
Zebranie wiejskie Sołectwa Siedliska		
Wójt Gminy Wydminy		
Rada Gminy Wydminy		